

بررسی راهکارهای پیشگیری از اخلال در انجام مأموریتها (مطالعه موردی کلانتری‌های فاتب)

تاریخ دریافت: ۸۹/۳/۴

تاریخ پذیرش: ۹۰/۵/۲

دکتر غلامرضا محمدنسل^۱

بهمن مرادی^۲

چکیده

اخلال در انجام مأموریت‌ها، یکی از معضلاتی است که همواره در سازمان‌های مختلف محتمل است و آن‌ها را از رسیدن به اهداف باز می‌دارد. این امر در خصوص سازمان پلیس نیز مصداق دارد و لازم است که برای آن‌ها راه‌اندیشی شود. هدف این تحقیق بررسی مسئله اخلال در انجام مأموریت‌های کلانتری‌های فاتب و راهکارهای پیشگیرانه (وضعی) از آنها بوده است. تحقیق حاضر از نوع هدف کاربردی و از حیث روش توصیفی-پیمایشی است و جامعه آماری تحقیق شامل کارکنان کلانتری‌های فاتب بوده که با استفاده از فرمول کوکران نمونه‌ای به تعداد ۳۰۰ نفر از میان آنان انتخاب و پرسشنامه محقق ساخته بین آنها توزیع گردید. در این تحقیق، راهکارهای به دست آمده از تکنیک‌های پنجمانه پیشگیری وضعی برای جلوگیری از اخلال در انجام مأموریت، با استفاده از مقیاس معتبر مورد سنجش واقع و سپس داده‌های حاصل با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی (با آزمون فریدمن و خی دو) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج حاصل از آزمون رتبه‌ای فریدمن نشان داد که به ترتیب: تغییر فضای اتاق‌های بسته کلانتری‌ها به اتاق‌های باز؛ تفکیک واحد اخذ گزارش و شکایات از واحد رسیدگی؛ ایجاد سامانه ثبت فرآیند کامل مأموریت‌ها و هوشمند نمودن آن به منظور اعلام هشدار در صورت نقص در انجام مأموریت؛ ارتباط سامانه کلانتری با سامانه مراجع قضایی برای کنترل و نظارت بر اجرای دستورات قضایی؛ راه‌اندازی تیم‌های نظارتی برای شناسایی و کنترل مکان‌های مراجعه مأموران در شیفت خدمت؛ تغییر دیدگاه و رویکرد سلسله مراتب در ارزیابی از جرایم حوزه کلانتری‌ها، از راهکارهایی هستند که اجرای آنها حداکثر اثربخشی را در پیشگیری از اخلال در انجام مأموریت به همراه خواهد داشت.

واژه‌های کلیدی:

اخلال / پیشگیری وضعی / کلانتری.

۱ - عضو هیئت علمی دانشگاه علوم نظامی

۲ - کارشناس ارشد حفاظت اطلاعات

مقدمه:

اخلال درانجام مأموریت، شامل تمام اقداماتی است که کارکنان برخلاف مصالح، وظایف، آیین نامه‌ها و تدابیر کلی سازمان از طریق بی نظمی، کندی، نقص درانجام کار، سهل‌انگاری، عدم اجرای دستورها، معکوس انجام دادن مأموریت‌ها، گزارش خلاف واقع و... ایجاد می‌نماید. پیشگیری از جرائم یکی از مباحثی است که در تمام کشورها خصوصاً ایران تاکنون کمتر بدان توجه شده است. با این همه خوشبختانه در چند سال اخیر، اقدامات مثبت و مطلوبی جهت توجه بیشتر به مقوله پیشگیری در حال شکل‌گیری است که از جمله می‌توان به انجام پژوهش‌های مختلف در خصوص پیشگیری از جرائم اشاره کرد. تاکنون تعاریف متعددی از پیشگیری ارائه شده و تقسیم‌بندی‌های متفاوتی برای آن صورت گرفته است که رایج‌ترین طبقه‌بندی از پیشگیری، پیشگیری اجتماعی و وضعی از جرم است. در پیشگیری وضعی که مبنای نظری آن در جرم‌شناسی، وضعیت ماقبل بزهکاری است ما با فرایند گذار از اندیشه به عوامل مواجه هستیم و درصدد تغییر وضعیت مشرف بر جرم هستیم تا معادله جرم به ضرر مجرم شود به عبارت دیگر هدف، اتخاذ اقداماتی است که فرایندگذار از اندیشه به عمل را قطع کند. بر همین اساس تحقیق حاضر سعی دارد با بررسی عوامل پیشگیری‌کننده وضعی، راهکارهای مؤثر پیشگیری از اخلال درانجام مأموریت‌ها را در کلانتری‌های فاتب مورد بررسی قرار دهد.

اهمیت و ضرورت تحقیق:

در سازمان‌هایی که به نوعی به مردم خدمت می‌کنند و دارای خدمات منحصر به فرد هستند، احتمال کارشکنی و اخلال در انجام مأموریت توسط کارکنان وجود دارد. سازمان پلیس نیز از این امر مستثنی نیست. برای کارکنان پلیس این احتمال

وجود دارد که برخلاف مصالح، وظایف، آیین نامه ها و تدابیر کلی سازمان مرتکب اعمال و رفتاری نظیر نقص در انجام کار، سهل انگاری، عدم اجرای دستور و... شوند.

مأموران ناجا، در صورت رفتارهایی برخلاف مقررات و خارج از قواره شغلی و مأموریتی، می توانند تأثیری منفی در اذهان عمومی ایجاد کنند. این امر علاوه بر اخلال در انجام مأموریت‌های سازمانی، نارضایتی از عمل کرد پلیس را در پی خواهد داشت. بنابراین پیشگیری و مقابله با هر گونه اخلال و اخلالگری در انجام مأموریت‌های ناجا از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به پیامدهای نامطلوب اخلال در انجام مأموریت و خدشه دار شدن وجهه ناجا، جلوگیری و مقابله با آن ضرورت می‌یابد و لازم است برای جلوگیری از اخلال در مأموریت‌های سازمان ناجا، اقدام پیشگیرانه نمود و برای حل و فصل علمی و عملی این معضل، تلاش و بررسی بیشتری به عمل آورد.

به این منظور باید روشی برای پیشگیری انتخاب کرد که نتایج مطلوب آن قابل مشاهده و اندازه‌گیری باشد. با بررسی به عمل آمده مشاهده می‌شود، این ویژگی در پیشگیری وضعی آن گونه که در تعریف آن آمده است، وجود دارد: «پیشگیری وضعی مجموعه تدابیری است که هدف غایی آنها منصرف یا ناتوان ساختن بزهکاران مصمم از ارتکاب جرم است و از طریق برهم زدن موقعیت جرم صورت می‌گیرد» (محمدنسل، ۱۳۸۶: ۴۵). از این رهگذر حتی برخی از مأموران پلیس مصمم به اخلال در انجام مأموریت‌ها باشند، می‌توانیم با اقدامات پیشگیرانه وضعی، سبب ناکام ماندن آنان از ارتکاب جرم شویم. از آنجایی که لازمه هر اقدام مناسب و سنجیده، تحقیق است، بررسی روش‌های اثربخش پیشگیری وضعی از اخلال در انجام مأموریت کلانتری‌های فاتب به عنوان موضوع انتخاب و مورد پژوهش قرار

گرفته است تا راهکارهای مؤثر این شیوه پیشگیری در کلانتری‌ها به صورت تطبیقی عملاً به مرحله اجرا گذاشته شود.

اهداف تحقیق:

هدف اصلی این تحقیق، شناخت راهکارهای پیشگیری وضعی از اخلال در انجام مأموریت کلانتری های فاتب و اولویت بندی راهکارهای مؤثر پیشگیری وضعی از اخلال در انجام مأموریت ها می باشد. این هدف به اهداف فرعی زیر تقسیم می گردد:

۱. تعیین راهکارهای افزایش تلاش (زحمت) لازم برای اخلال در انجام مأموریت؛
۲. تعیین راهکارهای افزایش خطر برای اخلال در انجام مأموریت؛
۳. تعیین راهکارهای کاهش منافع مورد انتظار از اخلال در انجام مأموریت؛
۴. تعیین راهکارهای کاهش عوامل تحریک برای اخلال در انجام مأموریت؛
۵. تعیین راهکارهای از بین بردن بهانه‌ها و معاذیر برای اخلال در انجام مأموریت.

سؤال‌های تحقیق:

سؤال اصلی تحقیق آن است که: راهکارهای پیشگیری وضعی از اخلال در انجام مأموریت‌های کلانتری های فاتب کدامند؟ این سؤال خود به پنج سؤال فرعی زیر قابل تجزیه است:

۱. راهکارهای افزایش تلاش (زحمت) لازم برای اخلال در انجام مأموریت کدامند؟
۲. راهکارهای افزایش خطرات برای اخلال در انجام مأموریت کدامند؟
۳. راهکارهای کاهش منافع مورد انتظار از اخلال در انجام مأموریت کدامند؟
۴. راهکارهای کاهش عوامل تحریک برای اخلال در انجام مأموریت کدامند؟

۵. راهکارهای از بین بردن بهانه‌ها و معاذیر برای اخلال درانجام مأموریت کدامند؟

نوع و روش تحقیق:

تحقیق حاضر از نوع کاربردی و روش آن از نوع توصیفی (میدانی و پیمایشی) می‌باشد که در آن محقق تلاش دارد تا راهکارهای پیشگیری وضعی از اخلال در انجام مأموریت‌های کلانتری‌های فاتب را مشخص نماید. مقاله حاضر در چهار قسمت ارائه می‌شود. ابتدا مبانی نظری تحقیق (الف) و سپس روش تحقیق (ب) ذکر می‌شود و پس از آن، تجزیه و تحلیل آماری (ج) و در پایان نتیجه‌گیری و پیشنهادها (د) خواهد آمد.

الف) مبانی نظری:

۱- اخلال و اختلال:

از نظر مصدری، اخلال بر وزن افعال است و برای متعدی کردن وصف شخص کاربرد دارد؛ اختلال نیز بر وزن افتعال و برای وصف فعل به کار می‌رود. برای مشخص شدن موضوع به این مثال توجه شود: «اخلٌ زیدٌ فی الامر. فاختل الامر- زید درکارخلل ایجادکرد، پس کار مختل شده است» (مبادی العربیه، ۱۳۷۵: جلد ۴ ص ۳۳-۳۴).

با این توصیف، در منابع موجود، تعریف اصطلاحی واژه اخلال ارائه نشده است. کلمه اخلال از نظر دستور زبان حالت فاعلی و کلمه اختلال جنبه مفعولی دارد. اختلال در لغت به معنی؛ درهم برهم شدن، تباه شدن، فاسدگشتن، به هم خوردگی و آشفتگی است (فرهنگ صبا، ۱۳۶۵: ۶۰). در فرهنگ معین نیز کلمه اختلال به معنی سست و تباه شدن کار، زیان رسیدن به کارها، نادرست شدن کار، خلل

پذیرفتن، نابسامانی، بی‌سروسامانی، آشفتگی فکر، نقصان عقل و حواس یعنی پراکندگی و پیریشانی حس‌ها، آمده است (معین، ۱۳۸۴: ۸۶). اخلال نیز در لغت به معنی خلل آوردن، خلل ورخنه کردن، خلل رسانیدن، زیان رسانیدن، به هم زدن و درهم و برهم زدن کار، کارشکنی تعریف شده است (همان).

با توجه به اینکه تعریف مستقلی از واژه اخلال ارائه نشده است از این رو، اساساً اخلال را به عنوان ایجاد اختلال تعریف کرده‌اند؛ بنابراین دو عبارت «اخلال درانجام مأموریت» و «ایجاد اختلال درانجام مأموریت» به یک معنی و مفهوم می‌باشند. در ادبیات پلیسی کشورمان تعاریفی از اختلال ارائه شده است که به بعضی از آنها اشاره می‌کنیم:

- هر اقدامی که توسط فرد یا افراد به منظور بر هم زدن نظم یا جریان طبیعی امری یا چیزی و ایجاد آشفتگی و وقفه و رکود در آن صورت گیرد (جمشیدی، ۱۳۸۷: ۳۰).
- اختلال به فعل یا ترک فعلی اطلاق می‌شود که موجب ایجاد مانع یا مشکل در مسیر فعالیت‌های عادی سازمان گردیده و با انگیزه‌های مختلف و قصد سوء در پوشش اقدامات مجاز صورت می‌گیرد (واژه نامه ساحفاناجا، ۱۳۷۸: ۲).
- از نظر امنیتی، اختلال کلیه اقداماتی است که در آن فرد یا افرادی با نیرنگ در به کارگیری شیوه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، نظامی و غیره در امنیت کشور اختلال ایجاد و زمینه شکست نظام را فراهم نمایند. هم‌چنین هرگونه اقدام عمدی مؤثر و غیر مجازی که موجب ایجاد نابسامانی یا توقف یا تأخیر در اجرای مأموریت سازمان یا بخش قابل توجهی از آن شود؛ اختلال نامیده می‌شود (همان).

در پایان می‌توان تعریف زیر را برای اخلاص ارائه کرد: «هرگونه اقدام عمدی که موجب نقص، تأخیر، عدم اجرا و یا معکوس انجام شدن مأموریت گردد» (مرادی، ۱۳۹۰: ۱۲۶).

۲- پیشگیری:

پیشگیری^۱ از جرم یکی از مفاهیم کلیدی در ادبیات علوم جنایی است و جایگاه مهمی در سیاست جنایی دارد. این مفهوم که از دهه هفتاد خورشیدی به ادبیات علوم جنایی راه یافت، امروزه به ویژه از بُعد بنیان‌های نظری در محافل دانشگاهی و حتی مجامع سیاست‌گذاری و اجرایی موضوع شناخته شده به شمار می‌آید. از جنبه دانشگاهی نیز، پیشگیری از جرم موضوع درس کلاس‌های کارشناسی ارشد و دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی در دانشگاه‌های گوناگون بوده است که فرآورده‌های آن در نزدیک به یک دهه، جامه‌ی جزوه‌های درسی و مقاله‌های علمی بر تن کرده است (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۷۶: ۶۱۰).

۱-۲) مفهوم لغوی واصطلاحی واژه پیشگیری:

پیشگیری از نظر لغوی یعنی: «جلوگیری، دفع، صیانت، مانع شدن، جلوگیری» (معین، ۱۳۶۰: ۴۸). واژه پیشگیری در مفهوم متداول آن در معانی "پیش‌دستی کردن، پیشی گرفتن و به جلوی چیزی شتافتن" و همچنین "آگاه کردن، خبر چیزی را دادن و هشدار دادن" آمده است. اما در جرم‌شناسی پیشگیرانه، پیشگیری در معنی اول آن مورد استفاده واقع می‌شود، یعنی با کاربرد فنون مختلف به منظور جلوگیری از وقوع

1- prevention

بزهکاری، به جلوی جرم رفتن و پیشی گرفتن از بزهکاری است» (محمد نسل، ۱۳۸۶: ۲۹). مطابق ماده یک لایحه پیشگیری از جرم که در حال بررسی و تصویب می‌باشد، پیشگیری از وقوع جرم عبارت از پیش‌بینی، شناسایی و ارزیابی وقوع جرم و اتخاذ تدابیر و اقدام‌های لازم برای جلوگیری از وقوع آن است. پیشگیری از جرم در یک دسته‌بندی به اجتماعی، وضعی، و کیفری تقسیم می‌شود. پیشگیری اجتماعی و کیفری ارتباط چندانی با موضوع مقاله ندارند و بنابراین در این نوشتار ما، صرفاً به بررسی پیشگیری وضعی می‌پردازیم.

۲-۲) پیشگیری وضعی:

پیشگیری وضعی^۱ شامل مجموعه اقدام‌ها و تدابیری است که به سمت تسلط بر محیط و شرایط پیرامونی جرم (وضعیت مشرف به جرم) و مهار آن متمایل است. این امر از یک سو با کاهش وضعیت‌های ماقبل بزه‌کاری یعنی وضعیت‌های پیش‌جنایی که وقوع جرم را مساعد و تسهیل می‌کند، و از سوی دیگر با افزایش خطر شناسایی و احتمال دستگیری بزهکاران همراه است. بنابراین پیشگیری وضعی، بیشتر با حمایت از آماج‌های جرم و نیز بزه‌دیدگان بالقوه و اعمال تدابیر فنی به دنبال پیشگیری از بزه‌دیدگی افراد یا آماج‌ها در برابر بزهکاران است که در نهایت و به طور غیرمستقیم، نتیجه آن کاهش بزهکاری خواهد بود. در صورتی که پیشگیری اجتماعی به طور مستقیم در مقام جلوگیری از مجرم شدن افراد است، یعنی جلوگیری از تبدیل شدن بزهکاران بالقوه به بزهکاران بالفعل. در واقع پیشگیری اجتماعی از بزهکاری، شامل مجموعه اقدام‌های پیشگیرنده است که به دنبال حذف یا خنثی کردن آن دسته از عواملی هستند که در تکمیل جرم مؤثر بوده‌اند (همان).

1-situational prevention

۲-۳) فنون و تکنیک‌های پیشگیری وضعی:

۲-۳-۱) تکنیک‌های مبتنی بر افزایش تلاش و زحمت ارتکاب جرم^۱

به نظر کلارک و کورنیش هرچه زحمت ارتکاب جرم کمتر باشد، عده بیشتری از بزهکاران به ارتکاب جرم اقدام خواهند کرد. برعکس، هرچه زحمت بزهکاری و تلاش لازم برای دسترسی به آماج جرم بالاتر برود، افراد بیشتری از ارتکاب جرم منصرف خواهند شد. به این منظور، آنان پنج تکنیک زیر را در این گروه جای دادند: سخت کردن آماج جرم^۲، کنترل دسترسی به آماج جرم^۳، غربال خروجی‌ها^۴، منحرف کردن بزهکاران از آماج جرم^۵، کنترل وسایل تسهیل کننده‌ی جرم^۶. تکنیک‌های سخت‌تر کردن هدف، از طریق ایجاد موانع فیزیکی سد راه مجرمان بالقوه می‌گردند (همان، ص ۴۹).

۲-۳-۲) تکنیک‌های مبتنی بر افزایش خطرهای قابل پیش‌بینی جرم

یکی دیگر از شیوه‌های منصرف کردن بزهکاران از ارتکاب جرم، افزایش خطرهای ملموس ارتکاب جرم است. هر قدر که خطر مترتب بر ارتکاب جرم بیشتر باشد، افراد کمتری رغبت به ارتکاب جرم خواهند داشت. این دسته از تدابیر پیشگیرانه نیز پنج تکنیک زیر را در بر می‌گیرند: توسعه محافظت^۷، کمک به نظارت طبیعی^۸، کاهش گمنامی^۹، استفاده از مدیران محلی در پیشگیری^{۱۰}، تقویت نظارت رسمی^۱.

1-Increase the perceived effort of crime

2-Harden targets

3-Control access to targets

4-Screen exits

5-Deflect offenders from targets

6-Control crime facilitators

7-Extend guardianship

8-Assist natural surveillance

9-Reduce anonymity

10-Utilise place managers

در بررسی نظریه فرصت جرم مشاهده کرده‌ایم که فقدان محافظ کارآمد یکی از عواملی است که موجب افزایش خطر ارتکاب جرم می‌شود. در مقابل تقویت محافظت از آماج بالقوه جرم موجب انصراف بزهکار بالقوه از عملی کردن تصمیم ارتکاب جرم می‌شود و حتی در صورت اقدام مرتکب نیز موجب ناکامی وی در اتمام موفقیت‌آمیز عملیات اجرائی جرم می‌گردد (همان: ۵۱).

۲-۳-۳) تکنیک‌های مبتنی بر کاهش منافع قابل پیش‌بینی جرم:

این دسته از تکنیک‌ها نیز مبتنی بر نظریه انتخاب عقلانی و همچنین نظریه اقتصادی جرم هستند. مطابق نظریه‌های مذکور، فرد بزهکار با سنجش میزان سود و زیان حاصل، ارتکاب جرم را زمانی برخواهد گزید که از نظر وی منافع حاصل از جرم، ارزشمندتر از ضررها و خطرهای ناشی از ارتکاب آن باشد. پنج تکنیک در زیر مجموعه این دسته قرار می‌گیرند که عبارتند از:

نهان کردن آماج جرم^۲، از دسترس خارج کردن آماج جرم^۳، مشخص کردن اموال^۴، بر هم زدن بازارهای غیر قانونی^۵، و از بین بردن سود^۶ نهان کردن آماج جرم، از جمله عواملی هستند که اساساً شناسایی آماج جرم و در نتیجه ارتکاب جرم را توسط بزهکارانی که در جستجوی تعیین شکار مناسب هستند، متفی می‌کند (محمد نسل ۱۳۸۶: ۵۳).

-
- 1-Strengthen formal surveillance
 - 2-Conceal targets
 - 3-Remove targets
 - 4-Identify property
 - 5-Disrupt markets
 - 6-Deny benefits

۲-۳-۴) تکنیک‌های مبتنی بر کاهش تحریک بزهکاران:

از آنجا که تعمیم نظریه اقتصادی و انتخاب معقول در مورد جرائم آنی قابل ایراد به نظر می‌رسید و از سوی دیگر در این دسته از جرائم، تحریک آنی، جانشین تعقل و حسابگری می‌شود، بنابراین در پی انتقادهای وارد شده به عدم جامعیت تکنیک‌های پیشگیری «فلسون و کلارک»، دسته چهارم تکنیک‌های پیشگیری وضعی با عنوان کاهش تحریک ارائه شد. این تکنیک‌ها تلاش دارند با حذف و یا کاهش اقدامات تحریک کننده، از انگیزش بزهکاران بالقوه جلوگیری و به این ترتیب وقوع جرائم آنی را منتفی کنند. در زیرمجموعه این دسته از تدابیر، تکنیک‌های زیر قرار دارند:

کاهش ناکامی و فشار^۱، اجتناب از ستیزه^۲، کاهش تحریک هیجانی^۳، خستی کردن فشار روانی^۴، نهی از تقلید^۵، هم چنین کاهش فشار و ناکامی نیز از فرایند تصمیم‌گیری و همچنین گذار مرتکب از تصمیم به عمل جلوگیری می‌کند (محمد نسل، ۱۳۸۶: ۵۴).

۲-۳-۵) تکنیک‌های مبتنی بر حذف بهانه‌ها:

از نظر کلارک آخرین گروه از تکنیک‌های پیشگیری وضعی از جرم، از بین بردن بهانه‌ها است. این بهانه‌ها در تکوین فرایند تصمیم‌گیری و گذار مرتکب از مرحله تصمیم به عمل نقش مهمی دارند. در این دسته نیز، پنج تکنیک اصلی وجود دارد که عبارتند از: وضع قواعد^۶، راهنمایی قبلی^۷، تحریک وجدان^۸، کمک به هماهنگی^۹،

-
- 1-Reduce frustration and stress
 - 2-Avoid disputes
 - 3-Reduce emotional arousal
 - 4-Neutralize peer pressure
 - 5-Discourage imitation
 - 6-Set rules
 - 7-Post instructions
 - 8-Alert conscience
 - 9-Assist compliance

کنترل مواد مخدر- الکل^۱ با وضع قواعد و مقررات می‌توان از بسیاری از زمینه‌های وقوع جرم پیشگیری کرد (همان: ۵۵).

۳- مأموریت کلانتری‌ها و مصادیق اخلال در کار آنها:

کلانتری؛ مجموعه‌ای است یک پارچه، متشکل و منسجم با سازمان و حوزه استحفاظی معین که برحسب وظایف محوله عهده‌دار نظم و آرامش و امنیت درحوزه استحفاظی مربوطه می‌باشند (گل محمدی، خامنه، ۱۳۸۱: ۳).
 هرکلانتری چهار مأموریت اصلی دارد: ارائه خدمات فوریت‌های پلیسی، ارائه خدمات انتظامی به مراجعان، گشت‌زنی در حوزه استحفاظی، و اجرای دستورات قضایی. اینک به اخلال‌ها و اختلال‌های متصور در انجام هر دسته از مأموریت‌ها اشاره می‌گردد.

۳-۱) ارائه خدمات در سیستم فوریت‌های پلیسی ۱۱۰:

کلیه مأموریت‌های ارجاعی از سیستم ۱۱۰، توسط مرکز فرماندهی و کنترل کلانتری دریافت می‌شود. پس از دریافت مأموریت از سیستم ۱۱۰، اقدامات زیر انجام می‌شود:

۱. اعلام وصول مأموریت؛
۲. ثبت در سیستم؛
۳. صدور دستور توسط افسر مرفوک؛

1-Control drugs /alcohol

۴. ابلاغ مأموریت به واحد انتظامی مربوط (گشت بلوک، گشت ویژه)؛
۵. هدایت واحد انتظامی در طول مدت عملیات؛
۶. اخذ نتیجه از واحد انتظامی حاضر در صحنه؛
۷. هماهنگی با واحدهای مأموریتی (آگاهی، راهور، اطلاعات) در صورت لزوم؛
۸. ثبت نتیجه در سیستم.

نوع اخلال	مصادیق
ناقص انجام دادن مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> • عدم تنظیم صورت جلسه انجام مأموریت • تأخیر در مراجعه به محل مأموریت • اعزام به مأموریت و عدم اعلام نتیجه به کلانتری • تأخیر در اعلام مأموریت به واحد گشت برای بررسی • عدم ثبت مأموریت اعلامی و نتیجه آن در سیستم کلانتری
معکوس انجام دادن مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> • اعلام نتیجه نادرست از انجام مأموریت • هدایت اشتباه واحد انتظامی در طول مأموریت • ثبت نادرست نتیجه مأموریت در سیستم
عدم اجرای مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> • عدم مراجعه به محل مأموریت • ارائه گزارش صوری از انجام مأموریت • مراجعه به محل مأموریت بعد از رفع نیاز به عوامل انتظامی • عدم دریافت مأموریت توسط واحد گشت به دلیل معیوب بودن تجهیزات مخابراتی

جدول شماره (۱): انواع و مصادیق اخلال در انجام مأموریت‌های پلیس ۱۱۰

۳-۲) ارائه خدمات برای مراجعان حضوری:

هر کلانتری دارای یک اطلاعات ورودی است. عوامل مستقر در اطلاعات ورودی کلانتری، ضمن ثبت مشخصات مراجعه کننده در دفتر مربوط، یک برگ یا پلاک که

حاوی شماره است در اختیار مراجعه کننده قرار می‌دهد و پس از بازرسی بدنی وی را به سمت افسر ارجاع هدایت می‌نماید. افسر ارجاع فردی است توجیه و واقف به مأموریت‌ها و مسئولیت‌های دواير مختلف. در اتاق افسر ارجاع یک متصدی ثبت مستقر است و اقدامات زیر توسط افسر ارجاع و عوامل رایانه در ارتباط با مراجعان حضوری صورت می‌پذیرد:

۱. دریافت اطلاعات اولیه از مراجعان؛
۲. تعیین کد اولیه براساس اظهارات مراجعه کننده در چارچوب سیاست‌های ابلاغی و کدهای تعیین شده؛
۳. ارجاع به مبادی ذی‌ربط در کلانتری براساس کد تعیین شده؛
۴. ثبت در سیستم یا دفتر مربوط؛
۵. اخذ نتیجه از مبادی اجرایی و ثبت در سیستم؛
۶. ابلاغ به واحدهای سیار در صحنه (گشت و ایستگاه پلیس).

نوع اخلاف	مصادیق
ناقص انجام دادن مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> • عدم راهنمایی صحیح ارباب رجوع • دریافت اطلاعات اولیه از مراجعه کننده به صورت ناقص • عدم ثبت شکایات در دفتر یا سیستم مربوط جهت ارائه آمار غیرواقعی از ج کلانتری
معکوس انجام دادن مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> • کلاسه شویی و تغییر موضوع پرونده برای ارائه آمار کذب از جرایم از حوز سلسله مراتب
عدم اجرای مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> • عدم تشکیل پرونده • منصرف نمودن ارباب رجوع از تشکیل پرونده و اعلام شکایت

جدول شماره (۲): انواع و مصادیق اخلاف در ارائه خدمات به مراجعان حضوری

۳-۳) گشت در حوزه استحفاظی:

- واحدهای انتظامی درحین گشت، مظنونان یا متهمان را دستگیر و به کلانتری دلالت می‌نمایند. سپس در خصوص آنان، به ترتیب اقدامات زیر انجام می‌گیرد:
۱. تحویل متهمان و مظنونان به تحت نظرگاه؛
 ۲. تحویل گزارش دستگیری به افسر ارجاع؛
 ۳. تعیین کد اولیه براساس گزارش دستگیری و در چارچوب سیاست‌های ابلاغی و کدهای تعیین شده توسط افسر ارجاع؛
 ۴. ارجاع به دواير مربوط حسب مورد دستگیری؛
 ۵. ثبت در سیستم یا دفتر؛
 ۶. اخذ نتیجه از عوامل اجرایی؛
 ۷. ثبت نتیجه در سیستم.
- انواع و مصادیق اخلال در انجام مأموریت گشت در حوزه استحفاظی در جدول زیر نشان داده شده است.

نوع اخلال	مصادیق
ناقص انجام دادن مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> • دخالت بی مورد واحدهای گشتی در امورات خارج از وظایف کلانتری‌ها • خروج از حوزه واحدگشت بودن اطلاع کلانتری • عدم تحویل گزارش واحد گشت به کلانتری • عدم تنظیم و تحویل گزارش درمورد مأموریت انجام شده
معکوس انجام دادن مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> • رها نمودن متهمان و مظنونان دستگیر شده در صحنه مأموریت • فرار متهمان دستگیر شده قبل از اعزام به کلانتری • عدم تعیین کلاسه صحیح مطابق با گزارش دستگیری

<ul style="list-style-type: none"> • بی تفاوتی نسبت به حوادث و وقایع مشاهده شده در حین گشت زنی و عدم بررسی آن • فرار مأموران در حین مواجهه با صحنه‌هایی مانند سرقت‌های مسلحانه و قتل و عدم دخالت در آن • عدم گشت زنی درحوزه کلانتری و توقف در محل ثابت 	<p>عدم اجرای مأموریت</p>
---	------------------------------

جدول شماره (۳): انواع و مصادیق اخلال در گشت‌زنی در حوزه استحفاظی

۳-۱-۴) اجرای دستورهای مقام‌های قضایی:

دستورهای مراجع قضایی به سه طریق به کلانتری ابلاغ می‌گردد: الف- مراجعه حضوری شاکی؛ ب- از طریق پیک قضایی؛ ج- از طریق تحویل دستور به مأموران بدرقه. پس از آن اقدام‌های زیر درخصوص دستورهای قضایی درکلانتری انجام می‌شود:

۱. ثبت نامه در دبیرخانه کلانتری؛
۲. تحویل نامه به رییس کلانتری؛
۳. صدور دستور توسط رییس کلانتری و تحویل به افسر ارجاع؛
۴. تعیین کد و ارجاع به دوایر مختلف؛
۵. ثبت در سیستم یا دفتر مخصوص؛
۶. اعلام نتایج از مبادی مجری و ثبت درسوابق؛
۷. گزارش نتیجه اقدامات انجام شده به مرجع قضایی مربوط (گل محمدی، خامنه، ۱۳۸۱: ۳).

انواع و مصادیق اخلال درانجام مأموریت در خصوص اجرای دستورات قضایی در جدول زیر نشان داده شده است.

نوع اخلال	مصادیق
ناقص انجام دادن مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> تنظیم گردشکارهای ناقص و ارسال به مراجع قضایی عدم تعیین فرد مشخص برای اجرای دستور قضایی تأخیر در ابلاغ اوراق قضایی عدم اجرای دستورهای قضایی در موعد مقرر
معکوس انجام دادن مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> تنظیم و ارسال گزارش‌های و صورت جلسه‌های صوری به مراجع قضایی عدم تعیین کلاس مناسب و مطابق با دستور قضایی تبانی مأموران با متهمان برای عدم ثبت دسترسی متهم به مشتکی عنه در برگ اختطاریه و...
عدم اجرای مأموریت	<ul style="list-style-type: none"> عدم ثبت دستورهای قضایی رسیده از طریق پست یا پیک قضایی عدم تحویل مرسوله قضایی به رییس کلانتری جهت ابلاغ اجرای آن عدم ثبت دستور قضایی در دفتر مربوط یا سیستم عدم ابلاغ اوراق قضایی و اجرا نکردن دستورهای قضایی

جدول شماره (۴): انواع و مصادیق اخلال در اجرای دستورات قضایی

۴- مفهوم سازی:

در این تحقیق در خصوص مفهوم سازی، مؤلفه‌ها یا روش‌های زیرمجموعه‌ی هر یک از تکنیک‌های پیشگیری وضعی تعریف و مورد ارزیابی و آزمون واقع شده است.

۴-۱) شاخص‌های پیشگیری وضعی برای اخلال در انجام مأموریت در

کلانتری‌های فاتب

در خصوص پیشگیری وضعی از اخلال در انجام مأموریت در کلانتری‌های فاتب، براساس نظریات اندیشمندان و نظریه‌پردازان پیشگیری وضعی، مجموعاً ۲۵

شاخص شناسایی و تعریف شد که براساس این شاخص‌ها و راهکارهای پیشنهادی، در مجموع ۳۱ سؤالات پرسشنامه تدوین شد.

راهکار	تکنیک پیشگیری
<ul style="list-style-type: none"> • توجیه شهروندان و ارباب رجوع در خصوص نحوه و مراحل تشکیل پرونده درکلانتری‌ها • تفکیک واحد اخذ گزارش و شکایت‌ها از مراجعان، از واحد رسیدگی به شکایات • عدم به کارگیری مدیران و کارکنان دارای سابقه سوء و مستعد اخلال درانجام مأموریت • ارائه آموزش به کارکنان دارای ضعف آموزش برای انجام مأموریت‌های کلانتری 	<p>دشوار کردن اخلال</p>
<ul style="list-style-type: none"> • استفاده از سلسله مراتب اداری جهت نظارت بر عملکرد کارکنان • نظارت همه جانبه عوامل نظارتی ناجا بر اجرای مأموریت‌های کلانتری‌ها • ایجاد سامانه ثبت فرآیند کامل مأموریت‌ها و هوشمند نمودن آن به منظور اعلام هشدار در هنگام نقص در انجام مأموریت‌ها • تغییر فضای بسته اتاق‌های کلانتری‌ها به اتاق‌های باز • ارتباط سامانه مراجع قضایی با سامانه کلانتری‌ها برای کنترل و نظارت بر اجرای دستورات قضایی • الزام در نصب برچسب اتیکت بر روی لباس اعضای تیم‌های گشت • درج شماره کلانتری بر روی خودروهای گشت کلانتری • نظارت دائمی سلسله مراتب کلانتری بر نحوه انجام وظیفه مأموران • استفاده از گزارش‌های مردمی برای شناسایی کارکنان اخلال کننده • نصب دوربین‌های مداربسته متصل به مبادی نظارتی درکلانتری‌ها • بازدید مستمر رده‌های نظارتی از روند اجرای مأموریت‌ها • نصب دستگاه GPS (ردیاب) بر روی خودروهای گشتی به منظور کنترل موقعیت آن‌ها 	<p>افزایش خطر اخلال</p>

<ul style="list-style-type: none"> • تشکیل واحد پاسخگویی در کلانتری‌ها و اطلاع‌رسانی روند اقدامات به ارباب رجوع و سلسله مراتب • راه‌اندازی تیم‌هایی از عوامل نظارتی، برای شناسایی و کنترل مکان‌های مراجعه مأموران در زمان شیفت • برخورد سازمانی و قضایی با کارکنان اخلال کننده در روند مأموریت‌ها • برخورد قاطع با مسئولان ارائه کننده آمار غیرواقعی از اجرای مأموریت‌ها • برخورد اداری با مسئول بلاواسطه افراد اخلال کننده • اسکن تمامی اوراق پرونده‌های تشکیل شده در سیستم و هوشمند نمودن آن برای ارائه کلاس مناسب با محتویات پرونده 	<p>کاهش منافع اخلال</p>
<ul style="list-style-type: none"> • هم پوشانی واحدهای کلانتری در مأموریت‌های مسلحانه و رزمی • افزایش توان رزمی کارکنان برای اجرای انواع مأموریت‌ها • تأمین امکانات، تجهیزات، اعتبارات و نیروی کافی برای اجرای مأموریت‌های کلانتری‌ها • عزل مدیران ضعیف • ایجاد انگیزه در کارکنان با اعطای تشویق‌های معنوی و مادی متناسب با مأموریت‌های انجام شده • تغییر دیدگاه و رویکرد سلسله مراتب در ارزیابی آمار جرایم حوزه استحقاقی کلانتری‌ها 	<p>کاهش عوامل محرك اخلال</p>
<ul style="list-style-type: none"> • نصب تابلو «در صورت تغییر موضوع شکایت از سوی مأمورین کلانتری، مراتب را به ۱۹۷ و ۱۱۶ اطلاع دهید»، در کلانتری • آگاه سازی مأموران کلانتری در خصوص عدم تغییر موضوع شکایات و انجام صحیح اقدامات مربوط به مراجعان • تقویت فرهنگ دینی و ارزشی خدمت به مردم، در کارکنان کلانتری‌ها و نهادینه کردن فریضه امر به معروف و نهی از منکر 	<p>از بین بردن بهانه‌ها و معاذیر اخلال</p>

جدول شماره (۵): راهکارهای پیشگیری از اخلال در انجام مأموریت کلانتری‌ها

ب) روش تحقیق:

جامعه آماری و نمونه:

جامعه آماری تحقیق حاضر، کارکنان کلانتری‌های فرماندهی انتظامی تهران بزرگ با مطالعه موردی بر روی کارکنان انتظامی کلانتری‌های سرکلانتری یکم، پنجم، ششم و نهم می‌باشد که با عدد گذاری در فرمول کوکران، حجم نمونه با ضریب اطمینان ۹۵ درصد برابر با ۳۱۲ نفر محاسبه گردید و به روش تصادفی، پرسشنامه تهیه شده بین آنان توزیع شده و پس از تکمیل، تعداد ۳۰۰ عدد پرسشنامه جمع‌آوری گردیده است.

مکان و زمان تحقیق:

تحقیق حاضر در محدوده مکانی تهران بزرگ و در سال ۱۳۸۹ انجام شده است.

روش و ابزار گردآوری اطلاعات:

جهت پاسخ‌گویی به پرسش‌های تحقیق، از روش کتابخانه‌ای و روش میدانی استفاده شده است. از روش کتابخانه‌ای برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز در زمینه ادبیات تحقیق با مطالعه کتب، مقالات و تحقیقات دیگر پژوهشگران استفاده شده و اطلاعات مورد نیاز جمع‌آوری گردید.

با توجه به اینکه تحقیق حاضر از نوع توصیفی می‌باشد همچون بسیاری از مطالعات توصیفی مشابه، برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نظر از پرسشنامه استفاده گردیده است. سؤالات پرسشنامه از نوع سؤالات بسته با طیف پنج گزینه‌ای لیکرت «از گرایش خیلی زیاد تا خیلی کم» استفاده شده است.

طراحی پرسشنامه:

پس از تعیین شاخص‌های مربوط به متغیرهای تحقیق، در مجموع ۳۱ سؤال طراحی گردید که ۴ سؤال آن مربوط به تکنیک اول پیشگیری وضعی، ۱۲ سؤال مربوط به تکنیک دوم، ۶ سؤال مربوط به تکنیک سوم و ۶ سؤال مربوط به تکنیک چهارم و ۳ سؤال مربوط به تکنیک پنجم بوده و پاسخ پنج گزینه‌ای براساس طیف لیکرت به ترتیب خیلی کم، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد پیش‌بینی شده است.

سنجش روایی پرسشنامه:

در این تحقیق برای افزایش روایی محتوای پرسشنامه از روش‌های ذیل استفاده شد:
الف- استفاده از دیدگاه‌های استاد راهنما، مشاور، متخصصان و کارشناسان امور پژوهشی.
ب- مطالعه پرسشنامه‌های مشابه، مقالات، کتب و مجلات.

پایایی ابزار اندازه‌گیری:

برای برآورد پایایی پرسشنامه این پژوهش، از فرمول ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده است. ضریب آلفای محاسبه شده از طریق نرم‌افزار SPSS، $\text{Alpha} = 0.9272$ می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت که ابزار اندازه‌گیری از پایایی لازم برخوردار می‌باشد.

روش تجزیه و تحلیل:

به منظور بررسی نتایج حاصل از پرسشنامه‌ها، ابتدا گزینه‌های مربوط به سؤالات کدگذاری شده و برای گزینه‌های خیلی کم، کم، متوسط، زیاد، خیلی زیاد به ترتیب مقادیر عددی از ۱ تا ۵ در نظر گرفته شد، و سپس داده‌های حاصل از پرسشنامه وارد رایانه گردیده، و با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. به منظور توصیف یافته‌ها از جداول توزیع فراوانی، نمودار، میانگین، انحراف معیار و برای استنباط آماری از نرم افزار SPSS استفاده شده است.

ج) تجزیه و تحلیل یافته‌های تحقیق:

در این بخش با استفاده از آزمون آماری خی دو، سؤال‌های پژوهش در پنج تکنیک پیشگیری وضعی مورد تحلیل آماری قرار می‌گیرد.

۱- تجزیه و تحلیل نتایج پاسخ‌های ارائه شده به سؤال اول تحقیق

نتایج حاصل از اجرای آزمون خی دو برای گویه‌های تکنیک اول (دشوار کردن اخلال) برابر جدول زیر می‌باشد.

شماره سؤال	گویه های تکنیک اول	میزان خی دو	سطح معناداری p	نتیجه
۱	توجیه شهروندان و ارباب رجوع در خصوص نحوه و مراحل تشکیل پرونده درکلانتری ها	۲۱۶.۱۳	۰/۰۰۰	تأیید
۲	تفکیک واحد اخذ گزارش وشکایات از مراجعان، از	۱۷۵.۸۳	۰/۰۰۰	تأیید

1-Statistical package for social sciences (بسته آماری برای علوم اجتماعی)

			واحد رسیدگی به شکایات	
تأیید	۰/۰۰۰	۱۸۴.۲۶	عدم به کارگیری مدیران و کارکنان دارای سابقه سوء و مستعد اخلال درانجام مأموریت	۳
تأیید	۰/۰۰۰	۲۲۷.۸۰	ارائه آموزش به کارکنان دارای ضعف آموزش برای انجام مأموریت های کلانتری	۴

جدول شماره (۶): آماره‌های آزمون خبی دو گویه‌های سؤال اول

همان‌گونه که درجدول بالا مشاهده می‌شود، خبی دو به دست آمده در تمامی شیوه‌های مربوط به تکنیک اول درسطح احتمال خطاپذیری $P=0/05$ از خبی دو جدول (۹/۴۸) با درجه آزادی ۴ بزرگ‌تر است و می‌توان گفت که بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار تفاوت معناداری وجود دارد. با این برآورد، گویه‌های فوق از نظر پاسخ‌گویان مورد تأیید است و راهکارهای افزایش تلاش (زحمت) لازم برای اخلال در انجام مأموریت پژوهش تأیید می‌شود. یعنی به کارگیری این تکنیک‌ها، باعث پیشگیری از اخلال درانجام مأموریت‌های کلانتری می‌شود و با احتمال ۹۵ درصد تأیید می‌گردد.

۲- تجزیه و تحلیل نتایج پاسخ‌های ارائه شده به سؤال دوم تحقیق

نتایج حاصل از اجرای آزمون خبی دو برای گویه‌های تکنیک دوم (افزایش خطر اخلال) برابر جدول زیر می‌باشد:

شماره سؤال	گویه‌های تکنیک دوم	میزان خیی دو	سطح معناداری	نتیجه
۵	استفاده از سلسله مراتب اداری جهت نظارت بر عملکرد کارکنان	۲۵۵.۳۳	۰/۰۰۰۰	تایید
۶	نظارت همه جانبه بر مراحل اجرای مأموریت‌های کلانتری‌ها توسط عوامل نظارتی	۹۹.۴۶	۰/۰۰۰۰	تایید
۷	ایجاد سامانه ثبت فرآیند کامل مأموریت‌ها و هوشمند نمودن آن به منظور اعلام هشدار در هنگام نقص در انجام مراحل مأموریت‌ها	۱۶۰.۴۶	۰/۰۰۰۰	تایید
۸	تغییر فضای بسته اتاق‌های کلانتری‌ها به اتاق‌های باز	۱۷۱.۲۶	۰/۰۰۰۰	تایید
۹	ارتباط سامانه مراجع قضایی با سامانه کلانتری‌ها برای کنترل و نظارت بر اجرای دستورات قضایی	۱۷۱.۶۳	۰/۰۰۰۰	تایید
۱۰	الزام در نصب برجسب اتیکت بر روی لباس اعضای تیم‌های گشت	۲۰۳.۴۰	۰/۰۰۰۰	تایید
۱۱	نوشتن شماره هر کلانتری با قلم درشت بر روی خودروهایی گشت کلانتری	۱۴۹.۲۳	۰/۰۰۰۰	تایید
۱۲	نظارت دائمی سلسله مراتب کلانتری بر نحوه انجام وظیفه مأموران	۲۱۱.۴۳	۰/۰۰۰۰	تایید
۱۳	استفاده از گزارش‌های مردمی برای شناسایی کارکنان اخلاخل کننده در انجام مأموریت کلانتری‌ها	۱۵۵.۳۳	۰/۰۰۰۰	تایید
۱۴	نصب دوربین‌های مداربسته متصل به مبادی نظارتی، در کلانتری‌ها	۱۵۹.۷۳	۰/۰۰۰۰	تایید
۱۵	بازدید مستمر رده‌های نظارتی از روند اجرای	۲۱۱.۸۳	۰/۰۰۰۰	تایید

			مأموریت‌ها	
تایید	۰/۰۰۰	۱۶۰.۲۳	نصب دستگاه GPS (ردیاب) بر روی خودروهای گشتی به منظور کنترل موقعیت آن‌ها	۱۶

جدول شماره (۷): آماره‌های آزمون خی دو گویه‌های سؤال دوم

به نحوی که نتایج جدول فوق نشان می‌دهد، خی دو به دست آمده در تمامی شیوه‌های مربوط به تکنیک دوم (راهکارهای افزایش خطرات برای اخلال در انجام مأموریت)، در سطح احتمال خطاپذیری $P=0/05$ از خی دو جدول (۹/۴۸) با درجه آزادی ۴ و ۳ بزرگ‌تر است و بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار تفاوت معناداری وجود دارد. با این برآورد گویه‌های تکنیک دوم راهکارهای افزایش خطرات برای اخلال در انجام مأموریت پژوهش تأیید می‌شود. یعنی به کارگیری تکنیک‌های افزایش خطرات برای ارتکاب جرم باعث پیشگیری از اخلال در انجام مأموریت‌ها می‌شود و با احتمال ۹۵ درصد تأیید می‌شود.

۳- تجزیه و تحلیل نتایج پاسخ‌های ارائه شده به سؤال سوم تحقیق

نتایج حاصل از اجرای آزمون خی دو برای گویه‌های تکنیک سوم (کاهش منافع اخلال) برابر جدول زیر می‌باشد:

شماره سؤال	گویه‌های تکنیک	میزان خی دو	سطح معناداری	نتیجه
۱۷	تشکیل واحد پاسخگویی در کلانتری‌ها و اطلاع‌رسانی روند اقدامات به ارباب رجوع و سلسله مراتب	۲۲۳.۸۶	۰/۰۰۰	تایید
۱۸	راه اندازی تیم‌هایی از عوامل نظارتی، برای شناسایی و کنترل مکان‌های مراجعه مأموران در زمان شیفت	۲۱۰.۴۳	۰/۰۰۰	تایید
۱۹	برخورد درون سازمانی و قضایی با کارکنان اخلال	۲۳۷.۲۳	۰/۰۰۰	تایید

			کننده در روند مأموریت‌ها	
تایید	۰/۰۰۰	۲۵۰.۲۶	برخورد قاطع با مسئولان ارائه کننده آمار غیر واقعی از اجرای مأموریت‌ها	۲۰
تایید	۰/۰۰۰	۲۳۴.۳۳	برخورد اداری با مسئول بلاواسطه افراد اخلاص کننده در اجرای صحیح مأموریت‌ها	۲۱
تایید	۰/۰۰۰	۱۷۸.۱۰	اسکن تمامی اوراق پرونده‌های تشکیل شده در سیستم و هوشمند نمودن آن برای ارائه کلاسه متناسب با محتویات پرونده	۲۲

جدول شماره (۸): آماره‌های آزمون خبی دو گویه‌های سؤال سوم

همان گونه که در جدول بالا مشاهده می‌شود، خبی دو به دست آمده در تمامی شیوه‌های مربوط به این تکنیک در سطح احتمال خطاپذیری $P=0/05$ از خبی دو جدول (۹/۴۸) با درجه آزادی ۴ بزرگ‌تر است و می‌توان بیان کرد بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار تفاوت معناداری وجود دارد. با این برآورد، تکنیک سوم پژوهش، تأیید می‌شود. یعنی به کارگیری تکنیک‌های کاهش منافع مورد انتظار از جرم، باعث پیشگیری از اخلاص در انجام مأموریت‌های کلانتری می‌شود و با احتمال ۹۵ درصد تأیید می‌گردد.

۴- تجزیه و تحلیل نتایج پاسخ‌های ارائه شده به سؤال چهارم تحقیق

نتایج حاصل از اجرای آزمون خبی دو برای گویه‌های تکنیک چهارم (کاهش عوامل محرک اخلاص) به شرح جدول زیر می‌باشد:

شماره سؤال	گویه‌های تکنیک	میزان خی دو	سطح معناداری	نتیجه
۲۳	هم پوشانی واحدهای کلانتری در مأموریت‌های مسلحانه ورزمی	۲۱۲.۰۳	۰/۰۰۰	تایید
۲۴	افزایش توان رزمی کارکنان برای اجرای انواع مأموریت‌ها	۲۵۳.۵۶	۰/۰۰۰	تایید
۲۵	تأمین امکانات، تجهیزات، اعتبارات و نیروی کافی برای اجرای مأموریت‌های کلانتری‌ها	۳۱۲.۴۳	۰/۰۰۰	تایید
۲۶	عزل مدیران ضعیف	۲۵۶.۱۰	۰/۰۰۰	تایید
۲۷	ایجاد انگیزه در کارکنان با اعطای تشویقات معنوی و مادی متناسب با مأموریت‌های انجام شده	۳۳۰.۳۳	۰/۰۰۰	تایید
۲۸	تغییر دیدگاه و رویکرد سلسله مراتب در ارزیابی از آمار جرایم حوزه استحفاظی کلانتری‌ها	۲۴۵.۱۳	۰/۰۰۰	تایید

جدول شماره (۹): آماره‌های آزمون خی دو گویه‌های سؤال چهارم

به نحوی که در جدول مشاهده می‌شود، خی دو به دست آمده برای تمام شیوه‌های مربوط به این تکنیک در سطح احتمال خطاپذیری $P=0/05$ از خی دو جدول (۹/۴۸) با درجه آزادی ۴ بزرگ‌تر است و می‌توان نتیجه گرفت که بین فراوانی‌های مشاهده شده و فراوانی‌های مورد انتظار تفاوت معناداری وجود دارد. با این برآورد، گویه‌های تکنیک چهارم (راهکارهای کاهش عوامل تحریک برای اخلال درانجام مأموریت) تأیید می‌شود. یعنی به کارگیری تکنیک‌های کاهش عوامل تحریک برای اخلال درانجام مأموریت، باعث پیشگیری از اخلال در مأموریت‌های کلانتری می‌شود و با احتمال ۹۵ درصد تأیید می‌گردد.

۵- تجزیه و تحلیل نتایج پاسخ‌های ارائه شده به سؤال پنجم تحقیق

نتایج حاصل از اجرای آزمون خی دو برای گویه های تکنیک پنجم برابر جدول زیر می باشد.

شماره سوال	گویه های تکنیک	میزان خی دو	سطح معناداری	نتیجه
۲۹	نصب تابلو «در صورت تغییر موضوع شکایت از سوی مأموران کلانتری، مراتب را به ۱۹۷ و ۱۱۶ اطلاع دهید»، در کلانتری	۱۴۵.۷۶	۰/۰۰۰	تایید
۳۰	آگاه سازی مأموران کلانتری در خصوص عدم تغییر موضوع شکایات و انجام صحیح اقدامات مربوط به مراجعان	۲۲۰.۶۳	۰/۰۰۰	تایید
۳۱	تقویت فرهنگ دینی و ارزشی خدمت به مردم، در کارکنان کلانتری ها و نهادینه کردن فریضه امر به معروف منهی از منکر	۳۶۰.۸۰	۰/۰۰۰	تایید

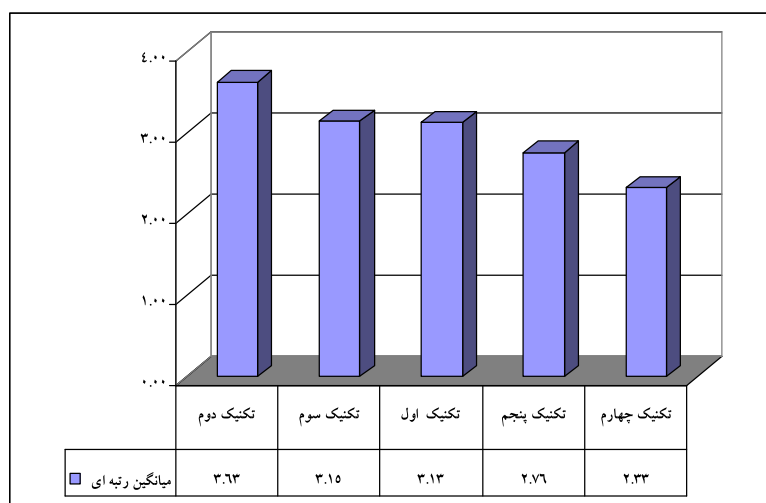
جدول شماره (۱۰): آماره های آزمون خی دو گویه های سؤال پنجم

همان گونه که در جدول فوق مشاهده می شود، خی دو به دست آمده در تمامی شیوه های مربوط به این تکنیک در سطح احتمال خطاپذیری $P=0/05$ از خی دو جدول (۹/۴۸) با درجه آزادی ۴ بزرگتر است و می توان گفت که بین فراوانی های مشاهده شده و فراوانی های مورد انتظار تفاوت معناداری وجود دارد. با این برآورد، گویه های تکنیک چهارم (راهکارهای از بین بردن بهانه ها و معاذیر برای اخلال در انجام مأموریت)، تأیید می شود. یعنی به کارگیری تکنیک های از بین بردن بهانه ها و

معاذیر اخلال، باعث پیشگیری از اخلال در مأموریت های کلانتری می شود و با احتمال ۹۵ درصد تأیید می گردد.

د- نتیجه گیری

ماحصل مطالعات نظری و یافته های حاصل از پرسشنامه که توسط جامعه نمونه آماری تنظیم و با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل آماری و اولویت گذاری قرار گرفته، نشان می دهد که تکنیک های پنجگانه پیشگیری وضعی از اخلال در انجام مأموریت اثربخشی مساوی ندارند، بلکه میزان اثربخشی آنها متفاوت هستند. اولویت این تکنیک ها در نمودار زیر نشان داده شده است.

نمودار شماره (۱): نتیجه آزمون رتبه ای فریدمن برای تکنیک های پنجگانه

مقایسه میانگین عوامل و مؤلفه های مطرح شده در بین افراد نمونه آماری موید آن است که بالاترین رتبه به راهکارهای تکنیک دوم (افزایش خطر برای اخلال در انجام مأموریت) و پایین ترین رتبه به راهکارهای تکنیک چهارم (کاهش عوامل

تحریک برای اخلاص در انجام مأموریت) اختصاص دارد و همچنین بالاترین میزان اثربخشی به گویه شماره هشت (تغییر فضای اتاقهای بسته کلانتری ها به اتاق های باز) تعلق دارد.

به منظور روشن شدن وضعیت تفاوت و همچنین اولویت گویه های مطرح شده در پرسشنامه، از آزمون رتبه ای فریدمن استفاده شد که نتیجه آن در جدول شماره (۱۱) آمده است:

Mean Rank	Variance	Std/ Deviation	Mean	Sum	گویه
مرتبه میانگین	واریانس	انحراف استاندارد	میانگین	مجموع امتیازات	
۱۵.۱۲	0.7	0.8	1.9	563	توجیه شهروندان و ارباب رجوع در خصوص نحوه و مراحل تشکیل پرونده در کلانتریها
۱۸.۴۸	0.7	0.9	2.2	656	تفکیک واحد اخذ گزارش و شکایات از مراجعان، از واحد رسیدگی به شکایات
۱۵.۰۵	0.9	1.0	1.9	574	عدم به کار گیری مدیران و کارکنان دارای سابقه سوء و مستعد محل در انجام مأموریت
۱۶.۲۹	0.9	0.9	2.0	604	ارائه آموزش به کارکنان دارای ضعف آموزش برای انجام مأموریت های کلانتری

۱۷.۸۰	0.8	0.9	2.1	641	استفاده از سلسله مراتب اداری جهت نظارت بر عملکرد کارکنان
۱۷.۳۷	0.7	0.8	2.1	630	نظارت همه جانبه عوامل نظارتی ناجا بر اجرای مأموریت‌های کلاتری‌ها
۱۸.۲۱	0.9	0.9	2.2	65	ایجاد سامانه ثبت فرآیند کامل مأموریت‌ها و هوشمند نمودن آن به منظور اعلام هشدار در هنگام نقص در انجام مراحل مأموریت‌ها
۱۸.۷۹	0.9	1.0	2.3	680	تغییر فضای بسته اتاق‌های کلاتری‌ها به اتاق‌های باز
۱۸.۲۰	0.9	0.9	2.2	659	ارتباط سامانه مراجع قضایی با سامانه کلاتری‌ها برای کنترل و نظارت بر اجرای دستورات قضایی
۱۷.۷۶	0.8	0.9	2.2	645	الزام در نصب برچسب اتیکت بروی لباس اعضای تیم‌های گشت
۱۷.۵۳	0.9	0.9	2.1	643	نوشتن شماره هر کلاتری با قلم درشت بر روی خودروهای گشت کلاتری

۱۴.۹۸	0.8	0.9	1.9	571	نظارت دائمی سلسله مراتب کلاتری بر نحوه انجام وظیفه مأموران
۱۷.۳۲	1.0	1.0	2.1	644	استفاده از گزارش‌های مردمی برای شناسایی کارکنان اخلال کننده در انجام مأموریت کلاتری‌ها
۱۶.۲۲	1.0	1.0	2.0	612	نصب دوربین‌های مدار بسته متصل به مبادی نظارتی، در کلاتری‌ها
۱۶.۲۴	0.8	0.9	2.0	601	بازدید مستمر رده‌های نظارتی از روند اجرای مأموریت‌ها
۱۷.۸۴	1.0	1.0	2.2	647	نصب دستگاه GPS (ردیاب) بر روی خودروهای گشتی به منظور کنترل موقعیت آن‌ها
۱۶.۰۵	0.7	0.9	2.0	588	تشکیل واحد پاسخ‌گویی در کلاتری‌ها و اطلاع‌رسانی روند اقدامات به ارباب رجوع و سلسله مراتب
۱۸.۱۲	0.8	0.9	2.2	653	راه اندازی تیم‌هایی از عوامل نظارتی، برای شناسایی و کنترل مکان‌های مراجعه مأموران در زمان شیفت
۱۵.۵۵	0.7	0.8	1.9	575	برخورد درون سازمانی و قضایی با کارکنان اخلال کننده در روند مأموریت‌ها

۱۴.۳۴	0.7	0.8	1.8	540	برخورد قاطع با مسئولان ارائه کننده آمار غیر واقعی از اجرای مأموریت‌ها
۱۵.۷۸	0.7	0.9	1.9	583	برخورد اداری با مسئول بلاواسطه افراد اخلاص کننده در اجرای صحیح مأموریت‌ها
۱۶.۴۹	0.8	0.9	2.0	603	اسکن تمامی اوراق پرونده‌های تشکیل شده در سیستم و هوشمند نمودن آن برای ارائه کلاس مناسب با محتویات پرونده
۱۶.۵۵	0.7	0.9	2.0	601	هم پوشانی واحدهای کلانتری در مأموریت‌های مسلحانه و رزمی
۱۳.۵۴	0.8	0.9	1.7	524	افزایش توان رزمی کارکنان برای اجرای انواع مأموریت‌ها
۱۲.۴۹	0.8	0.9	1.7	496	تأمین امکانات، تجهیزات، اعتبارات و نیروی کافی برای اجرای مأموریت‌های کلانتری‌ها
۱۳.۳۸	0.8	0.9	1.7	521	عزل مدیران ضعیف
۱۲.۱۳	0.7	0.8	1.6	485	ایجاد انگیزه در کارکنان با اعطای تشویقات معنوی و مادی متناسب با مأموریت‌های انجام شده
۱۳.۸۵	0.7	0.8	1.8	532	تغییر دیدگاه و رویکرد سلسله مراتب در ارزیابی از آمار جرایم حوزه استحفاظی کلانتری‌ها
۱۷.۶۷	1.0	1.0	2.2	654	نصب تابلو «در صورت تغییر موضوع شکایت از سوی مأموران کلانتری، مراتب را به ۱۹۷ و ۱۱۶ اطلاع دهید»، در کلانتری

۱۵.۳۵	0.7	0.9	1.9	577	آگاه سازی مأموران کلانتری درخصوص عدم تغییر موضوع شکایات و انجام صحیح اقدامات مربوط به مراجعان
۱۱.۵۱	0.7	0.8	1.6	472	تقویت فرهنگ دینی و ارزشی خدمت به مردم، در کارکنان کلانتری‌ها و نهادهای فریضه امر به معروف و نهی از منکر

جدول شماره (۱۱): شیوه‌های پیشگیری وضعی از اخلال به ترتیب میزان اثربخشی

د- پیشنهادهای تحقیق:

با توجه به نتایج به دست آمده از آمار توصیفی و استنباطی و مقایسه میانگین عوامل و مؤلفه‌های مطرح شده در بین افراد نمونه آماری و اولویت‌بندی میانگین رتبه‌ای آزمون فریدمن که نشان دهنده درصد اثربخشی هریک از سؤالات و تکنیک‌های به کارگیری شده در تحقیق می‌باشد، برای پیشگیری از اخلال درانجام مأموریت‌های کلانتری‌های فرماندهی انتظامی تهران بزرگ، پیشنهاد می‌شود تدابیر زیر در یگان موصوف به کار گرفته شوند؛

۱. فضای بسته اتاق‌های کلانتری‌ها به اتاق‌های باز (بر اساس الگوی کلانتری نمونه) تغییر یابد تا به این نحو نظارت بر کارکنان به صورت طبیعی افزایش یابد.
۲. واحد اخذ گزارش و شکایات از مراجعان، از واحد رسیدگی به شکایات تفکیک یابد تا به تمامی مراحل پرونده توسط یک فرد رسیدگی نشود.
۳. سامانه ثبت فرآیند کامل مأموریت‌ها به گونه‌ای هوشمند ایجاد شود تا بتواند در هنگام نقص در انجام مراحل مأموریت‌ها به متصدیان مربوط هشدار دهد.

۴. ارتباط سامانه مراجع قضایی با سامانه کلانتری‌ها برقرار شود تا امکان کنترل و نظارت بر اجرای دستورات قضایی فراهم گردد.
۵. تیم‌هایی از عوامل نظارتی، برای شناسایی و کنترل مکان‌های مراجعه مأموران در زمان شیفت راه اندازی گردد.
۶. دستگاه GPS (ردیاب) بر روی خودروهای گشتی نصب شود تا موقعیت آنها قابل کنترل باشد.
۷. از سلسله مراتب اداری جهت نظارت بر عملکرد کارکنان استفاده شود. به این منظور باید رؤسای کلانتری‌ها را به نظارت بر کارکنان زیر مجموعه ملزم نموده و در صورت مشاهده تخلف زیر مجموعه، با رئیس کلانتری نیز برخورد گردد.
۸. نصب برچسب اتیکت بر روی لباس اعضای تیم‌های گشت الزامی شود تا کارکنان متخلف به راحتی توسط مردم شناسایی و معرفی شوند.
۹. تابلویی با این مضمون: «در صورت تغییر موضوع شکایت از سوی مأمورین کلانتری، مراتب را به ۱۹۷ و ۱۱۶ اطلاع دهید»، در کلانتری‌ها نصب شود.
۱۰. شماره هر کلانتری بر روی خودروهای گشت کلانتری درج شود.
۱۱. توسط عوامل نظارتی ناجا بر اجرای مأموریت‌های کلانتری‌ها نظارت همه جانبه صورت گیرد.
۱۲. از گزارش‌های مردمی برای شناسایی کارکنان اخلاص کننده در انجام مأموریت کلانتری‌ها، استفاده شود.
۱۳. تمامی اوراق پرونده‌های تشکیل شده در سیستم اسکن شده و کلاس‌ه متناسب با محتویات پرونده توسط رایانه ارائه شود.
۱۴. واحدهای کلانتری در مأموریت‌های مسلحانه و رزمی هم پوشانی شوند.

۱۵. واحد پاسخ‌گویی در کلانتری‌ها تشکیل و روند اقدامات به ارباب رجوع و سلسله مراتب اطلاع‌رسانی.
۱۶. با مسئول بلاواسطه افراد اخلاص کننده در اجرای مأموریت‌ها نیز برخورد اداری صورت گیرد تا کنترل بیشتری بر نحوه انجام وظیفه افراد تحت امر خود داشته باشند.
۱۷. با کارکنان اخلاص کننده در روند مأموریت‌ها برخورد درون سازمانی و قضایی صورت گیرد تا هزینه بی‌تفاوتی و کارشکنی در انجام امور بالاتر برود.

منابع

فارسی

- ایزدی یزدان آبادی، احمد (۱۳۷۹). مدیریت تعارض، چاپ اول تهران: انتشارات دانشگاه امام حسین (ع).
- بدرکوهی، علی (۱۳۸۹). مجموعه مقالات حفیظ، انتشارات ساحفاناجا.
- پرداختچی، محمدحسین (۱۳۷۵). «نقش نظارت و راهنمایی آموزش در بهبود کیفیت آموزش عمومی»، فصلنامه تعلیم و تربیت (نشریه پژوهشکده تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش) سال ۱۲ شماره ۳.
- رایجان اصلی، مهرداد (۱۳۸۳). «رهیافتی نو به بنیان‌های نظری پیش‌گیری از جرم»، مجله حقوقی دادگستری، انتشارات قوه قضائیه، ش ۴۹ و ۴۸.
- شیرازی، علی (۱۳۷۳). مدیریت آموزش، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد.
- گل محمدی خامنه، علی (۱۳۷۹). مبانی امور انتظامی، انتشارات معاونت آموزش ناجا.
- گسن، ریموند (۱۳۷۰). جرم‌شناسی کاربردی. ترجمه دکتر مهدی کی‌نیا، انتشارات علامه طباطبائی، چاپ اول، تهران.

- معصومی سوته، علیرضا (۱۳۸۰). «بررسی میزان اثربخشی دوره‌های آموزشی ضمن خدمت در شرکت بیمه البرز». پایان نامه کارشناسی ارشد.
- محمد نسل، غلامرضا (۱۳۸۶). «پیشگیری اجتماعی و وضعی از جرم»، فصلنامه‌ی دانش حفاظتی و امنیتی، سال دوم، شماره‌ی پنجم، زمستان ۱۳۸۶.
- معین، محمد (۱۳۶۰). فرهنگ زبان فارسی (تک جلد)، تهران، انتشارات امیر کبیر.
- (۱۳۷۵). فرهنگ فارسی معین، جلد اول، چاپ هشتم، تهران، امیرکبیر.
- مرادی، بهمن (۱۳۹۰). «بررسی راهکارهای اثربخش پیشگیری وضعی از اخلال درانجام مأموریت‌های ناجا مطالعه موردی سرکلانتری‌های یکم، پنجم، ششم و نهم فرماندهی انتظامی تهران بزرگ»، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم انتظامی.
- نجفی ابرند آبادی، علی حسین (۱۳۷۶). «پیشگیری از بزه کاری و پلیس محلی»، مجله تحقیقات حقوقی دانشگاه شهیدبهشتی، شماره‌های ۱۹-۲۰.
- نجفی ابرند آبادی، علی حسین (۱۳۷۸). «ملاحظات در موضوع پیشگیری از جرم»، مجله تحقیقات حقوقی دانشگاه شهیدبهشتی، شماره‌های ۳۵-۳۶.